

פרשת תרומה – ראשון

כה (ס) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֶ וּמִלִּיל יי, עִם מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

(כב) דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ב מִלִּיל עִם בְּנֵי וַיִּקְחוּ־לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל־ יִשְׂרָאֵל, וּפְרָשׁוֹן קָדְמִי אֶפְרָשׁוּתָא: מִן כָּל גִּבֹּר אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ דִיתְרַעֲי לְבִיָּה, תִּסְבֹּן אֶת־תְּרוּמָתִי: יֵת אֶפְרָשׁוּתִי.

ס"א < וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה: לִי לְשָׁמִי: תְּרוּמָה: הִפְרָשָׁה יִפְרִישׁוּ לִי מִמֶּמֶנּוּם נִדְבָּה: יִדְבְּנוּ לָבוֹ: לְשׁוֹן נִדְבָּה וְהוּא לְשׁוֹן רִצּוֹן טוֹב פִּישֵׁנ"ט בלע"ז: תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי: א"ר ג' תְּרוּמוֹת אֲמִירוֹת כָּאֵן. אַחַת תְּרוּמַת בָּקָע לְגִלְגֵּלֶת שְׁנַעֲשׂוּ מֵהֶם הָאֲדָנִים כְּמוֹ שֶׁמְפֹרָשׁ בְּאַלֶּה פְּקוּדֵי. וְאַחַת תְּרוּמַת הַמִּזְבֵּחַ בָּקָע לְגִלְגֵּלֶת לְקוֹפּוֹת לְקִנּוֹת מֵהֶן קִרְבָּנוֹת צָבוּר. וְאַחַת תְּרוּמַת הַמִּשְׁכָּן נִדְבַת כָּל א' וְא' שֶׁהִתְנַדְּבוּ. י"ג דְּבָרִים הָאֲמִוּרִים בְּעֵינֵי כָלֶם הֶעֱרָכוּ לְמִלְאֶכֶת הַמִּשְׁכָּן אוֹ לְבִגְדֵי כְהוֹנֵה כְּשֶׁתִּדְקֶדֶק בָּהֶם:

(כג) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר ג וְדָא, אֶפְרָשׁוּתָא, תִּקְחוּ מֵאֵתָם זָהָב וְכֶסֶף דְּתִסְבִּיז, מִנְהוֹן: דְּהָבָא וְכֶסֶף, וְנִחָשָׁא.

וְנִחָשֶׁת:

ס"א < זָהָב וְכֶסֶף וְנִחָשֶׁת וְגו': כָּלֶם כָּאוּ בִּנְדָבָה אִישׁ אִישׁ מֶה שֶׁנִּדְּבָו לָבוֹ חוּץ מִן הַכֶּסֶף שֶׁבָּא בְּשׂוּה מַחְצִית הַשְּׁקָל לְכָל אֶחָד. וְלֹא מִצִּינוּ בְּכָל מִלְאֶכֶת הַמִּשְׁכָּן שֶׁהֶצְרַךְ שֵׁם כֶּסֶף יוֹתֵר שֶׁנֶּאֱמַר וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה וְגו' בָּקָע לְגִלְגֵּלֶת וְגו' וְשֶׁאֵר הַכֶּסֶף הֵבֵא שֵׁם בִּנְדָבָה עֲשֹׂאוּהָ לְכָלִי שְׂרֵת:

(ד) וּתְכַלֶּלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת י וְתַכְלָא וְאַרְגָּוָנָא וְצִבְע שְׁנֵי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: זְהוּרִי, וּבוּץ וּמַעֲזִי.

ס"א < וּתְכַלֶּלֶת: צִמֵּר צָבוּעַ בָּדָם חֲלֹזֶן וְצִבְעוֹ יְרוֹק: וְאַרְגָּמָן: צִמֵּר צָבוּעַ מִמִּין צִבְע שֶׁשְׁמוֹ אֲרָגְמָן: וְשֵׁשׁ: הוּא פִּשְׁתָּן: וְעִזִּים: נוֹצָה שֶׁל עִזִּים לְכֹךְ ת"א וּמַעֲזִי דְבַר הֵבֵא מִן הָעִזִּים וְלֹא עִזִּים עֲצָמָן שֶׁתִּרְגֹּם שֶׁל עִזִּים עֲזִיא:

(ה) וְעֵרֹת אֵילָם מֵאֲדָמִים ה וּמִשְׁפֵּי דְדִכְרֵי מִסְמָקִי וְעֵרֹת תְּחָשִׁים וְעִצֵּי שִׁטִּים: וּמִשְׁפֵּי סִסְגוֹנָא, וְאִעִי שִׁטִּין.

ס"א < מֵאֲדָמִים: צָבוּעוֹת הָיוּ אָדוּם לְאַחַר עֲבוּדָן: תְּחָשִׁים: מִין תִּיָּה וְלֹא הִיָּתָה אֵלָא לְשַׁעָה וְהִרְבֵּה גּוֹנִים הָיוּ לָהּ לְכֹךְ מִתְּרָגֶם סִסְגוֹנָא שֶׁשֵּׁשׁ וּמִתְפָּאֵר בְּגוֹנִין שְׁלוֹ: וְעִצֵּי שִׁטִּים: וּמֵאִין הָיוּ לָהֶם בְּמִדְבַר פֶּרֶשׁ רַבִּי תַנְחוּמָא יַעֲקֹב אֲבִינוּ צָפָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁצִּתִּידִין יִשְׂרָאֵל לְבָנוֹת מִשְׁכָּן בְּמִדְבַר וְהִבִּיא אֲרִזִּים לְמַצְרִים וְנִטְעָם וְצִוָּה לְבָנָיו לְטָלֶם עִמָּהֶם כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם:

(ו) שִׁמֹן לְמֵאֹר בְּשָׂמִים לְשִׁמֹן י וּמִשְׁחָא, לְאַנְהָרוּתָא; הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסָּמִים: בְּסִמְיָא לְמִשַּׁח רַבּוּתָא, וְלִקְטֹרֶת בְּסִמְיָא.

ס"א < שִׁמֹן לְמֵאֹר: שִׁמֹן זֵית זָךְ לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד: בְּשָׂמִים לְשִׁמֹן הַמִּשְׁחָה: שְׁנַעֲשֶׂה לְמִשׁוּחַ כָּלִי הַמִּשְׁכָּן וְהַמִּשְׁכָּן לְקַדְּשׁוֹ וְהֶעֱרָכוּ לוֹ בְּשָׂמִים כְּמוֹ שֶׁמְפֹרָשׁ בְּכִי תִשָּׂא: וְלִקְטֹרֶת הַסָּמִים: שֶׁהָיוּ מִקְטִירִין בְּכָל עָרֵב וּבִקָּר כְּמוֹ שֶׁמְפֹרָשׁ בּוֹאֲתָה תִצְוֶה וְלִשׁוֹן קְטֹרֶת הַעֲלֹאת קְטוֹרֶת וְתַמּוּרֹת עֶשֶׂן:

(ז) אֲבִנֵי־שֹהֵם וְאֲבִנֵי מִלֵּאִים ז אֲבִנֵי בְרָלָא, וְאֲבִנֵי לְאַפֹּד וְלַחֲשֹן: אֲשִׁלְמוּתָא, לְשִׁקְעָא בְּאִיפּוּדָא, וּבַחֲשָׁנָא.

ס"א < אֲבִנֵי שֹהֵם: שְׁתֵּים הֶעֱרָכוּ שֵׁם לְצוּרָךְ הָאִפּוּד הָאֲמֹר בּוֹאֲתָה תִצְוֶה: מִלֵּאִים: עַל שֵׁם שְׁעוֹשִׁין לָהֶם בְּזָהָב מוֹשָׁב כְּמִין גּוּמָא וְנוֹתְנִין הָאֵבֶן שֵׁם לְמִלְאוֹת הַגּוּמָא קְרוּיִים אֲבִנֵי מְלוּאִים וּמְקוֹם הַמוֹשָׁב קְרוּי מִשְׁבָּצָת: לְאַפּוּד וְלַחֲוֹשֶׁן: אֲבִנֵי הַשֹּהֵם לְאַפּוּד וְאֲבִנֵי הַמְלוּאִים לַחֲשֹן. וְחֹשֶׁן וְאַפּוּד מְפֹרָשִׁים בּוֹאֲתָה תִצְוֶה וְהֶם מִיָּנִי תִכְשִׁיט:

(ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי ח וְיַעֲבֹדוּן קָדְמִי, מִקְדָּשׁ; וְאֲשָׁרִי בְּתוֹכָם:

ס"א < וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ: וַעֲשׂוּ לְשָׁמִי בֵּית קֹדֶשָׁה:

(ט) כָּכֹל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאָה ט כָּכֹל, דֵּאֲנָא מַחְזִי אוֹתָךְ אֶת תְּבִנָּת הַמִּשְׁכָּן יִתָּךְ, יֵת דְּמוֹת מִשְׁכְּנָא, וְיֵת דְּמוֹת כָּל מְנוּהִי; וְכִין, תַּעֲבֹדוּן.

ס"א < כָּכֹל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאָה אוֹתָךְ: כָּאֵן אֶת תְּבִנָּת הַמִּשְׁכָּן. הַמִּקְרָא הַזֶּה מְחוּבֵּר לְמִקְרָא שֶׁלְמַעֲלָה הֵימְנוּ וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ כָּכֹל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאָה אוֹתָךְ: וְכֵן תַּעֲשׂוּ: לְדוֹרוֹת אִם יֵאָבֵד אֶחָד מִן הַכָּלִים אוֹ כְּשֶׁתַּעֲשׂוּ לִי כָלִי בֵּית עוֹלָמִים כְּגוֹן שְׁלִחָנוֹת וּמִנּוֹרוֹת וְכִיּוֹרוֹת וּמִכּוֹנוֹת שֶׁעֲשֶׂה שְׁלֵמָה כְּתִבְנִית אֵלּוּ תַעֲשׂוּ אוֹתָם וְאִם לֹא הִיָּה הַמִּקְרָא מְחוּבֵּר לְמִקְרָא שֶׁלְמַעֲלָה הֵימְנוּ לֹא הִיָּה לוֹ לְכַתּוּב וְכֵן תַּעֲשׂוּ אֵלָא כֵּן תַּעֲשׂוּ וְהִיָּה מִדְּבַר עַל עֲשִׂית אֵהֵל מוֹעֵד וְכָלּוֹ:

(י) וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים י וְיַעֲבֹדוּן אֲרוֹנָא, דֵּאִעִי אֲמִתִּים וְחֲצֵי אֲרָכּוֹ וְאִמָּה וְחֲצֵי רָחְבּוֹ וְאִמָּה וְחֲצֵי קָמָתוֹ: שִׁטִּין: תִּרְתִּין אֲמִין וּפְלָגָא אֲרַפִּיָּה, וְאִמָּתָא וּפְלָגָא פְּתִיָּה, וְאִמָּתָא וּפְלָגָא, רוּמִיָּה.

ס"א < וַעֲשׂוּ אֲרוֹן: כְּמִין אֲרוֹנוֹת שְׁעוֹשִׁים בְּלֹא רִגְלִים עֲשׂוּיִם כְּמִין אֲרָגָז שְׁקוֹרִין אִישְׁקָרִי"ן יוֹשֵׁב עַל שׁוּלְיוֹ:

(יא) וְצִפִּית אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר יא וְתַחֲפִי יִתִּיָּה דְּהָב דְּכִי, מִגִּיּוֹ וּמִבְרָא תַחֲפִינִיָּה; וְתַעֲבִיד עֲלוּהִי זִיר דְּדֵהָב, סַחֲוֹר.

ס"א < מִבֵּית וּמִחוּץ תַּצְפֹּנוּ: ג' אֲרוֹנוֹת עֲשֶׂה בְּצִלָּא ב' שֶׁל זָהָב וְא' שֶׁל עֵץ ד' כְּתָלִים וְשׁוּלִיִם לְכָל אֶחָד וּפְתוּחִים מִלְּמַעְלָה. נָתַן שֶׁל עֵץ בְּתוֹךְ שֶׁל זָהָב וְשֶׁל זָהָב בְּתוֹךְ שֶׁל עֵץ וְחָפָה שְׁפֹתוֹ הָעֲלִיּוֹנָה בְּזָהָב נִמְצָא מְצוּפָה מִבֵּית וּמִחוּץ: זִר זָהָב: כְּמִין כְּתָר מוֹקֵף לוֹ סָבִיב לְמַעְלָה מִשְׁפָּתוֹ שְׁעוֹשֶׂה הָאֲרוֹן חֲצִיצוֹן גְּבוּהָ מִן הַפְּנִימִי עַד שְׁעָלָה לְמוֹל עוֹבֵי הַכְּפּוֹרֶת וְלְמַעְלָה הֵימְנוּ מִשְׁהוּ וְכִשְׁהַכְּפּוֹרֶת שׁוֹכֵב עַל עוֹבֵי הַכְּתָלִים עוֹלָה הַזֶּר לְמַעְלָה מִכָּל עוֹבֵי הַכְּפּוֹרֶת כָּל שֶׁהוּא וְהוּא סִימָן לְכַתֵּר תּוֹרָה:

(יב) וַיִּצְקֶתָ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֲת יב וְתַחֲפִי לִיָּה, אַרְבַּע זָהָב וְנִתְתָּהָ עַל אַרְבַּע עֲזָקוֹן דְּדֵהָב, וְתַחֲפִי, עַל אַרְבַּע זְוִיָּתִיָּה; וְתַחֲפִין עֲזָקוֹ, עַל סְטֵרִיָּה חַד, וְתַחֲפִין עֲזָקוֹ, עַל סְטֵרִיָּה תַנְיָנָא.

ס"א < וַיִּצְקֶתָ: לְשׁוֹן הַתִּכָּה כְּתִרְגוּמוֹ: פַּעֲמוֹתָיו: כְּתִרְגוּמוֹ זְוִיָּתִיָּה. וּבְזוּיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת סְמוּךְ לַכְּפּוֹרֶת הָיוּ נְתוּנִים שְׁתֵּים מִכָּאֵן וּשְׁתֵּים מִכָּאֵן לְרַחְבּוֹ שֶׁל אֲרוֹן וְהַבָּדִים נְתוּנִים בָּהֶם וְאֲרָכּוֹ שֶׁל אֲרוֹן מִפָּסִיק בֵּין הַבָּדִים אֲמִתִּים וְחֲצִי בֵּין בֶּד לְבֶד שֶׁהָיוּ שְׁנֵי בְנֵי אָדָם הַנוֹשְׂאִין אֶת הָאֲרוֹן מֵהַלְכִין בִּיְנֵיהֶם וְכֵן מְפֹרָשׁ בְּמִנְחוֹת בַּפ' שְׁתֵּי הַלָּחֶם: וּשְׁתֵּי טַבַּעוֹת עַל צִלְעוֹ הָאֲחֶת: הֵן הֵן ד' טַבַּעוֹת שֶׁבְּתַחֲלַת הַמִּקְרָא וּפֶרֶשׁ לָךְ הֵיכָן הָיוּ וְהָיוּ"ו זֹו יִתְרָה הִיא וּפְתֻרָנוּ כְּמוֹ שְׁתֵּי טַבַּעוֹת וַיֵּשׁ לָךְ לִישְׁבָּה כֵּן וּשְׁתֵּי מִן הַטַּבַּעוֹת הָאֵלּוּ עַל צִלְעוֹ הָאֲחֶת: צִלְעוֹ: צִדּוֹ:

(יג) וַעֲשִׂית בְּדֵי עֲצֵי שִׁטִּים יג וְתַעֲבִיד אֲרִיחִי, דֵּאִעִי וְצִפִּית אֹתָם זָהָב: שִׁטִּין; וְתַחֲפִי יִתְהוֹן, דְּהָבָא.

ס"א < בְּדֵי: מוֹטוֹת:

(יד) וְהִבַּאת אֶת־הַבָּדִים יד וְתַעֲלִי יֵת אֲרִיחָא בְּעִזְקָתָא, עַל סְטֵרִי אֲרוֹנָא, לְמַטָּל יֵת אֲרוֹנָא, בַּהוֹן.

(טו) בְּטַבַּעֲת הָאֲרוֹן יִהְיוּ טו בְּעִזְקָתָ, אֲרוֹנָא, הַבָּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ: יְהוֹן, אֲרִיחָא: לֹא יַעֲדוּן, מִנְיָה.

ס"א < לֹא יִסּוּרוּ מִמֶּנּוּ: לְעוֹלָם:

(טז) וְנָתַת אֶל־הָאֲרוֹן טז וְתַחֲפִין, בְּאֲרוֹנָא יֵת, הָעֵרֹת אֲשֶׁר אֵתָן אֵלֶיךָ: סְהִדוּתָא, דֵּאֲתִין, לָךְ.

ס"א < וְנָתַת אֶל הָאֲרוֹן: כְּמוֹ בְּאֲרוֹן: הָעֵדֶת: הַתּוֹרָה שֶׁהִיא לְעֵדוֹת בִּנְיָ וּבִבְנֵיכֶם שְׁצוּיָתִי אֶתְכֶם מִצּוֹת הַכְּתוּבוֹת בָּהּ: